

službo takoj zapustiti, iti v penzijo ali pa v ječo, medtem, ko so njej udane osebe, čeprav niso bile sposobne za višje službe, dobivale vedno in vedno več upliva. Lahko se toraj sprevidi, kako da je prišlo, da ni nihče Drage maral. Za tolike krivde je bil dan sodbe neizogiben. Kdor srbske razmere pozna, temu tudi zadnja revolucija ni prišla nepričakovana. Toda tako zverinskih umorov ni nihče pričakoval in ves pošten svet obsoja grozoviti zločin. Naj bi bili kralja in kraljico iz dežele izgnali, upliv hiše Obrenovičev je bil že itak do skrajne meje podkopen in tako ne bi bil niti prognani kralj niti kraljica Draga nevarna kakemu novemu kralju.

(Konec prihodnjic.)

Spodnje-štajerske novice.

Župnik Murkovič in krst. Molčali smo, misleč, da je župnik Murkovič od svete Barbare v Halozah vsaj mož beseda, to je, da smo ga vsaj spravili tako daleč, da tisto, kar je obljubil, tudi spolni. A vse zastonj! Mi nimamo nikakega sovraštva proti duhovščini, a Murkovičevo postopanje pa zasluži, da pride v svet. Našim bralcem je znano, da smo poročali kako je župnik Murkovič uvedel tako zvano kazen sa vse botre nezakonskih otrok. Po 5 goldinarjev in še več so morale take botre plačati, denar pa je župnik djal v svoj žep. Tako si je vedel Murkovič zadnje leta pomagati in si je marsikateri goldinarček na tak nepošten način zaslužil. Ubogi Haložani že itak tičijo v strašnih stiskah, katere jim je povzročila neusmiljena narava. Prej bogati haloški bregovi so zadnja leta popolnoma osiroteli, ker je uničila trsna uš edini in glavni pridelek tek krajev. Haloško ljudstvo **strada**, in to je istina, čeprav nihče od tega ničesar ne zve, ker so ti trpini preponosni, da bi to svetu naznanjali in potrpežljivo prenašajo svojo nadlogo z upanjem na boljše, bodoče čase. In ravno v tem najhujšem času je nastopil Murkovič in začel iz ljudstva izsiljevati na nepošten način krvavo zaslužene groše, katere so haloški siromaki spravili težko skupaj, med tem ko je marsikateri od njih trpel glad! „Štajerc“ je zvedel od tega in je brez vsacega sovraštva pokazal župnika v pravi luči, ter je poskrbel zato, da je župnik moral dati denar, katerega je iz siromakov izsilil, nazaj. Župnik Murkovič je prišel na dotične dopise v Ptuj in je poplačal v pisarni nekega tukajšnjega odvetnika stroške in položil je tudi denar za vse tiste, kateri so se bili do tedaj pritožili o njegovem umazanem postopanju. Dobro, mi smo si mislili, naj pa bode. Župnik je sicer nepošteno ravnal, toda ker vidimo, da hoče storjeno krivico zopet popraviti, bomo ga pustili v miru. Vrh tega je župnik **prosil** dotičnega odvetnika, naj bi nas ta poprosil, da ne bi prišlo Murkovičevo ime več v „Štajerca“, ker bode on (namreč Murkovič), vse „kazni“, katere je haloškim kmetom naložil, zopet povrnil. Župnik Murkovič je pri tej priložnosti rekel in se zavezal, da bode v nedeljo po tem iz prižnice (kancelna) naznanil, naj pridejo vsi tisti, katerim je naložil „kazni“, k njemu v farovž, ker bodejo tam dobili

denarje nazaj. Mi smo si mislili, dobro tako, siromaki dobijo denar nazaj, a župnik pa itak ni vreden, se več pečamo z njim. Radi tega nismo v našem zadnjem listu o celi stvari ničesar poročali. Toda prišlo je drugače! Murkovič, božji namestnik in župnik sv. Barbare v Halozah je lagal, grozvoito lagal, v tega pa še prav zahrbtno ravnal. Murkovič ni nič oznanil, ne, pri pridigi na dotično nedeljo je groz udrihal po naprednih časopisih, seveda najbolj mi na naš list. Nato je pozval k sebi 4 klerikalne činske predstojnike, sestavil si sledečo izjavo in dal od omenjenih predstojnikov podpisati. Predzaj župnikova presega vse meje, da si upa on to izjavo poslati v Mariborški klerikalni listič, v „Slovenski Gospodarja“. Izjava se glasi tako-le:

Izjava:

»Ker je ptujski časopis «Štajerc» že večkrat napadel na nesramen način našega preč. g. župnika Franca Murkoviča, in ker bi bilo lahko to napadanje povod za nemu mnenju o našem dušnem pastirju, izjavljamo pisani, da najostreje obsojamo in zavračamo ostale pisarje «Štajerca» ter odobrujemo popolnoma postopanje našega čast. gospoda župnika v vsem, posebno pa v t. da z nalaganjem kazni za ubožni zaklad odvrta množenje nezakonskih otrok ter tako zabranjujejo naraščaj, proletarijata v tukajšnjih že itak z ubogimi preobloženih občinah.

Sv. Barbara v Halozah, 21. jun. 1903.
Fr. Voglar m. p., obč. predstojnik občine Grusko
Ivan Žuran m. p., občinski predstojnik občine
dišče; Anton Korenjak m. p., obč. predstojnik
občine Sv. Barbara; J. Kelc m. p., obč. predstojnik
občine sv. Elizabeta.»

Da je Murkovič to izjavo sestavil, temu se kakor ne čudimo, saj poznamo tega angeljsko čist poštenjaka, a presenetilo nas je, da so dali št. kmečki občinski predstojniki, o katerih smo prebrani, da imajo vsaj iskrico ljubezni do resnice v svet klerikalnih srcih svoja imena za to vnebovpij krivico! Ne, to ni mogoče, da bi občinski predstojniki odobrvali to izsesanje ubogih Haložanov, to ni mogoče, ne tega nočemo verjeti, da bi Voglar, Žuran, Korenjak in Kelc izjavili s svojimi poštenimi kmečkimi imeni, da jim je prav, ako se izruje in romaških haloških, žuljevih rok težko, pretežko služeni denar. Barbarčani, sodite sami, vprašajte tudi omenjene občinske predstojnike, kaj pomeni župnikove besede „da župnik z nalaganjem kazni ubožni zaklad odvrta množenje nezakonskih otrok ter tako zabranjuje naraščaj proletarijata v tukajšnjih že itak z ubogimi preobloženih občinah.“ Barbarčani, kaj ne, to je nesramno, te besede izraz prave, do dna nečiste klerikalne duše. Murkovič ni nikdar dal omenjenega denarja siromakom, ravno tukaj vprašamo vse Barbarčane, ali je bil med njimi le eden, kateri je kedaj dobil od tega „kmečkega prijatelja“ le en krajcar podpore. Za kaj ubožni zaklad pa je dal Murkovič omenjeni denar? Občinski predstojniki, ki ste gori navedeno cunjeno pisali, ali Vas ne peče vest? Zakaj pa ni hotel dati peti občinski predstojnik, gospodar Krajnc podpisati

Odgovo
Toda c
vpraša
ljujega
v Mari
več, k
Murk
mi vse
jih je
se žup
in raj
tožben
pastirj
kovič
gulil
nas. Ž
storili
bode
da se
M
Napot
sveto
povso
to tu
mestu
bilo c
vili k
sodni
Škofa
tudi,
ljivi
doval
in p
in d
med
pridi
čisto
plan
je p
seboj
tega
„Štaj
pridi
sovr
Škof
pridi
pa t
rovž
dilo
Ne,
ljub
„Fil
Pač
Tod
Bud
„k
P
Ako

Odgovor je lahek, ker je poštenjak od pet do glave! Toda dovolj! Izročili smo celo stvar javnosti in tukaj vprašamo državnega pravdnika, tukaj vprašamo milostnega, pravicoljubnega knezoškofa in celi konsistorij, Mariboru, ali jim je znano, da se je do sedaj že kakor dva s e t oseb javilo, katere je župnik Murkovič „kaznoval“ po svojem kazenskem zakonu, ali vse omenjene vprašamo, ali jim je znano, da še ni mnogo in mnogo, kateri še se niso javili, ker so župnika, kot Kristusovega namestnika bojijo in radi molče trpijo krivico, kakor pa da bi nastopili zbirnim potom proti svojemu „vrlemu“ dušnemu pastirju? Barbarčani, pridite v naše uredništvo, Murkovič bode in mora dati denar, katerega je iz Vas izvil nazaj, kakor ga je dal že večim, ki so bili pri nas. Župnik Murkovič, no, pa nas toži, ako smo ti storili krivico, ako smo mi lagali, prav iz srca nas bode veselilo zvedeti dan, kateri bode odločen za to, ali se bomo pred sodnijo merili s teboj!

Nekaj o zadnjih birmah. Milostljivi knezoškof upotnik je delil v zadnjem času v nekterih krajih mnogo birmo. Kakor se nam poroča, so ga kmetje sprejeli z velikim navdušenjem sprejeli, saj pa si je tudi v svoji ljubeznjivosti zaslužil. Tudi v našem mestu je bil jako sijajno sprejet. Ptujsko mesto je bilo okinčano z banderami. Pred rotovžem so pozdravili knezoškofa ptujski župan, okrajni glavar, okrajni svetnik, občinski svetovalci, več uradnikov in oficirjev. Škof je sprejem očividno razveselil. Veseli nas pa tudi, da smemo poročati, kako priljubljen je milostljivi škof pri ljudstvu. Neki kmet je nam pripovedoval, da je milostljivi škof v njegovi fari tako lepo in prijazno pridigoval, da bi ga bil le poslušal noč na dan. Pravil je, kako je svetoval škof, da bi se med seboj morali ljubiti in ne preganjati. „Ja, take pridige“, tako je vskliknil kmet, „take pa že, te so malo drugačne, kakor pa pridige nekterih naših klanov in nekterih naših župnikov. Vedno in vedno povdarjal škof, da se ne smemo sovražiti med seboj, to pa tudi Štajerc vedno povdarja in radi tega tudi škof ni niti ene besedice spregovoril o Štajercu“, med tem, ko pa naši duhovniki pri vsaki pridigi zmerjajo čez njega!“ No klerikalci, no vi svražniki našega lista, kaj pa porečete k tej sodbi? Škof nikdar ni zmerjal „Štajerca“, ne, on je celo pridigoval v našem smislu — več pa ni treba! Sicer pa tudi vemo, kako je obsodil škof sam nekatere farvže. Ali naj povemo, kaj se je pri sveti Marjeti gojilo in zakaj škof niti v farovžu ni hotel obedovati? Tega nočemo, tokrat jim hočemo prizanesti, pri- bljenemu škofu na ljubo.

„Štajerc“ in „Fihpos.“ Morda na vsaki strani Fihposa“ najdeš „Štajerca“ parkrat imenovanega. Pač dokaz, kako mu ugaja. Dobro tako „Fihpos“. Toda to, kar ti je zadnjič pisal neki klerikalček iz Sandine pri Ptujju presega vendar vse meje. Čujte to-le: „Štajerc“ vedno piše: preljubi kmet in zopet kmet, kedar pa kmet v mesto pride h kateremu njegovih pristašev, tedaj pa mu ti rečejo: „bindišer tep“. Ako to dokažeš, „Fihpos“, potem ti obljubimo, da

ne bomo nikdar več pisali ne ene vrstice o tvojih prijateljih, lahkomiseljnih kaplanih in grabežljivih dohtarjih, kar ti bode gotovo jako ljubo. Ako pa ne dokažeš, pa si zopet prav klerikalno lagal. Pač pa poznamo takozvanega slovenskega trgovca, kateri se je še le pred kratkim izrazil tako-le: „Kmetje so butelni, ker ne sprevidijo, zakaj jim plačujem v krčmi pijačo!“ Toda povej nam, zakaj pa ravno tudi tvoji takozvani „narodni“ trgovci sprejemajo kaj radi n e m š k e groše?

Nova bolezen pri kokoših. Vsakdo ve, koliko škode kmetom na Spodnjem Štajerskem vsako leto učinijo kuge med govejo živino in posebno med svinjami. Škoda, katero je povzročila zadnja leta svinjska kuga na Avstrijskem, znese povprečno računjena do 20 milijonov kron na vsako leto. Od koder pa smo dobili to kugo? Prišla je k nam iz „blažene“ madžarske zemlje. Na madžarskem razsajajo vedno in vedno živinske kuge, ker tam vlada premalo strogo pazi na njih zatirjatev. Sedaj se je pokazala na Ogrskem zopet nova kuga in sicer pri kokoših. Ta bolezen uniči v par urah žival, in se jako lahko raznese. Sicer je avstrijska vlada odločila, da se morajo pošiljatve kuretine, katere pridejo iz Ogrskega in o katerih se sluti, da imajo to kugo, kokošinja kolera se njej pravi, takoj poslati nazaj, toda kaj pomaga to, ker so se vendar že rastrošile glivice povzročujoče to bolezen. Radi tega je za kmete, posebno ob ogrski meji velike važnosti, da ne kupujejo ogrskih kokoši in pišancev, ker le s tem se lahko zabrani preteča nova nevarnost. Radovedni smo, kaj bodejo porekli k celi stvari takozvani kmečki poslanci na Spodnjem Štajerskem, videli bodemo ali bodejo zato skrbeli ali ne, da se takoj prepove uvoz ogrske bolane kuretine. G. Girstmayer iz Maribora se je zadnjič v tej zadevi obrnil na nemškega poslanca Wolffhardta in ta mu je obljubil, da bode vse storil, kar je v njegovi moči, da prepreči nevarnost, ki preti zopet spodnještajerskim kmetom. No videli bodemo, ali bodejo zastopniki kmetov držali roke križem, ali pa bodejo vendarle enkrat storili svojo dolžnost.

Na ptujski gimnaziji se vršijo skušnje vseh privatnih učencev za tekoči drugi tečaj dne 11. in 12. tega meseca. Za prvi razred se bodejo sprejemali in vpisovali učenci dne 21. julija in 16. septembra. Učenci, ki hočejo vstopiti v gimnazijo, morajo prinesiti s seboj zadnjo šolsko spričevalo in krstni list. Za vpisovanje in sprejem je treba plačati 5 kron 20 vin.

Premiranje konjev. Dne 17. julija se vrši v v Lj u t o m e r u dne 18. julija v O r m o ž u premiranje konjev. Mi opozarjamo kmete na dotično oznanilo v tem listu.

Otrok je utonil. V mestnem vrhu pri Ptujju je utonil dne 7. t. m. 2-letni otrok posestnika Jožefa Pauko. Otrok se je igral pri mlaki tik hiše, v kateri je bilo sicer jako malo vode in je padel v njo. Ker ni bilo nikogar, ki bi mu bil pomagal, je utonil. Oče je bil odišel po svojem opravku, dočim je mati ležala bolana v postelji. Ker je bil otrok brez varstva, mo-

rala se bodeta zagovarjati radi tega pred kazensko sodnijo. Stariši pazite na otroke!

Nemška šola v Ljutomeru se bode na izrečeno željo kmetov zopet povekšala. Ljutomeržani so pač sprevideli, da človeku nikdar ne škoduje, ako se je še drugega jezika naučil. Mi mislimo, da radi tega pač nihče ne zataji svoje narodnosti, kakor vedno kriče klerikalci, ako se uči drugega jezika. Kmetje, skrbite tudi v drugih krajih za dober poduk vaše dece, ne dajte se gospodom v dolgih črnih suknhah za nos voditi. Deca se naj uči tudi nemškega jezika, ker ga bode, ko ji bode treba iti v svet jako potrebovala!

Poročilo ptujskega sejma. Ptujski sejem dne 1. t. m. je bil prav dobro obiskan, posebno mnogo kupcev iz Zgornjega Štajerja, iz Koroškega in Nižjega Avstrijskega je prišlo na njega. Prignalo se je na sejem 95 konjev, 826 glav goveje živine in 346 svinj. Prihodnji živinski sejem bode dne 15. tega meseca.

Vol ga je ubil. Dne 25. p. m. je pasel 70 let stari Kočar Žniderič iz Male vesi krave. Kar naenkrat je priletel od bližnjega soseda vol in se je začel s kravami bosti. Žniderič je hotel vola odpoditi, ta pa se je na njega postavil, in ga vrgel na tla. Pri tem mu je predril z rogami trebuh, tako, da je Žniderič drugi dan vsled poškodovanih črev umrl.

Shodi nič kakor shodi. Dne 5. julija je bil zopet shod v Šoštanju. Dohtar Servec, potem kaplan Korošec in Vošnjak so razlagali kmetom klerikalne svoje nazore. Dne 19. julija pa bode zborovanje v Rušah. Govorila bodeta dohtar Rozina in pa dohtar Robič. Dohtar, kaplan, in zopet dohtar in še en dohtar, kmetje, zdaj pa že veste, v čegavo korist se bode zopet zborovalo. Le idite jih poslušat in prepričali se bodete, da ti gospodje na sebe nikdar ne pozabijo.

Ustrelil se je V Gornji Ložnici pri Mariboru 45-leten kočar A. Verdjak. Pred kratkim je bil iz tovarne v Gornji Bistrici radi pijančevanja odpuščen in je storil ta nesrečni korak najbrž, ker se mu je od pijanščine zmešala pamet.

Bankovci za 10 goldinarjev se ne bodejo od dne 31. avg. t. l. več drugje, kakor pri glavnem avstrogrškem zavodu sprejemali. Po 1. septembru jih ne moremo več drugače zamenjati, kakor, da poprosimo zato dovoljenja pri generalnem svetu avstrogrške banke.

Iz Cirkovec. „Blagor njim, ki so usmiljenega srca.“ Marija Koren, iz Spodnjih Jablanov, stara vdova, je prodala svoj čas svojo hišo št. 25 dotične občine, ki spada v faro Cirkovce in si je pri tej prodaji pridržala pravico v prodani koči dosmrtno brezplačno stanovanje. Zadnji kupec Franc Osenjak jo je poprosil, da bi tudi njemu dovolila v tej hiši stanovati, kar je dobrodušna ženica konečno tudi dovolila. Osenjak pa je začel starko nadlegovati, želeč jo spraviti na vsak način iz stanovanja. Ker jej konečno ni bilo za obstati, je šla starka k odvetniku dohtarju pl. Plahki v Ptuj in ga poprosila, naj jej ta sodnijskim potom pripomaga do njene pravice. Ker ni imela denarja za dotično sodnijsko postopanje,

je prosila odvetnika, naj jej ta pomaga zastopj. (druhalij) v
vetnik, čeprav Nemeč, se je uboge slovenske staro surovo
usmilil, in jej obljubil, da jo bode brez plače ljutom
pri sodnji zastopal. Ker pa je pri taki tožbi tr menda
več kolekov (štempelnov), napravil je odvetnik ubo čast gu
spričevalo, dal to spričevalo starki in jej naročil, dali pr
je pusti od občinskega predstojnika domače ob narod
in pa od župnika domače fare podpisati, ker to t
postava zahteva, ako hoče biti kdo od kolekov op
ščen. Koren je nesla ubožno spričevalo k občinske
predstojniku in ta je radovoljno podpisal in mu p
tisnil občinski pečat. S tem spričevalom se je
potila uboga vdova v farovž v Cirkovce k župni
Francu Cernenšek. Ko je župnik ubožno spričev
zagledal, mu je grozno skipela jeza: „Kar je neme
dohtar pisal,“ se je zadril nad ubogo vdovo, „tega
podpišem!“ Nato je spričevalo ženi iztrgal iz rok
je na drobne kosce r a z t r g a l. Župnik Cernenš
blagor ti, ki si toliki „prijatelj“ siromakov. Kri
je rekel: „Kar bodete enemu iz teh storili, (nam
siromakov,) to ste meni storili!“ Sicer pa je vpraš
ali ima župnik sploh kako pravico raztrgati ljud
reči, posebno pa še u r a d n o p o t r j e n a p i s m
No, bodemo videli!

Celjska žaba in koroški „Mir“. Grozovito ču
se je zgodilo, celjska žaba ali pa „Domovina“, p
polnoma klerikalni listič si je upal vendarle enka
okrcati svojega klerikalnega bratca koroški „Mir“, b
piše o njem v svoji številki z dne 3. t. m. govori
o koroških razmerah to le: „Koroške šolske razme
so take, da bi se jih sramovali Culukafri. Časniko
ki bi nas vzpodbujali, ter učili, pa nimamo. „Mir
piše o vsem mogočnem, samo tega ne, kar bi na
narodno in gospodarsko vzpodbujalo, ter je post
tako neprebavljiv, da se je uprlo vsakemu, tudi na
naobraženemu človeku čitati te čenčarije. To ču
mislim, „Mir“ že sam, ker ga naročniki vedno bo
zapuščajo.“ Dobro tako! Sicer pa mi vemo, kako
da Korošcem takoj pomagati. „Štajerca“ si mora
naročiti, pa bode! Hvala Bogu, da je začel „Mir
umirati, in Bog daj, da bi še začela kmalu celjsk
žaba. Kaj pa se tiče tožbe o tužnih razmerah n
Koroškem, to pač ni tako hudo. Da se dotični do
pisnik tako grozno jezi, ker so slovenski kmetj
namesto slovenskega k a p l a n a r a j i v o l i l i n e m e
k e g a p o š t e n e g a k m e t a, to nam je naravnost ne
mevno. Sicer pa koroški volilci gotovo vejo, zak
so to storili. Njim ni za hujskarije, temveč za m
med narodoma, ki živita na Koroškem.

Dopisi.

Iz Ljutomera. V nedeljo dne 28. junija t. l. s
blagoslavljeni ljutomerski nemški pevci svojo zastav
(bandero). Pri tej priliki dospelo je mogo nemški
pevskih društev iz daljnih krajev v Ljutomer. Ko s
je pomikala velika procesija pevskih društev od ko
lodvora na glavni trg se ničesar ni dogodilo, ko p
so se počele govorice na glavnem trgu, prihitela p
množina pijanih viničarjev in drugih tepecev (samo
v o